

4. Kryshtanovych M., Vartsaba V., Kurnosenko L., Munko A., Chepets O. The System for Ensuring the Financial and Economic Security of the State in an Aggressive External Environment. International Journal of Computer Science and Network Security. 2022. Vol. 22. №. 11 Pp. 51–56. URL : <https://doi.org/10.22937/IJCSNS.2022.22.11.7>

5. Kryshtanovych M., Vartsaba V., Kurnosenko L., Munko A., Chepets O. Development of public management of financial and economic security in modern conditions. Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice. 2023. № 1(48). Pp. 258–267. <https://doi.org/10.55643/fcaptp.1.48.2023.3958>

Найдьон Анатолій Олегович,
здобувач вищої освіти другого (магістерського) рівня;
Чуницька Ірина Іванівна,
доктор економічних наук, професор,
професор кафедри фінансових ринків та технологій;
Державний податковий університет

РОЛЬ КРЕДИТІВ МІЖНАРОДНИХ ФІНАНСОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

У сучасних умовах роль кредитів, наданих міжнародними фінансовими організаціями, в економіці України набула важливого значення. Це обумовлено рядом факторів, серед яких військові дії, геополітична ситуація, потреба в фінансовій підтримці для реформ та стабілізації економічного середовища, а також залучення іноземних інвестицій. Кредити, надані такими організаціями, такими як Міжнародний валютний фонд, Світовий банк, Європейський банк реконструкції та розвитку, мають велике значення для підтримки та сталого розвитку української економіки та впливають на різні її аспекти.

МФО грають основну роль у розвитку міжнародних економічних зв'язків шляхом реалізації глобальних стратегій, виступають інтегруючим ядром світової фінансової безпеки, об'єднуючи національні, регіональні та міжнародні фінансові системи. Відповідно Закону України «Про державний бюджет України на 2022 рік» основними міжнародними партнерами України, перед якими Уряд має боргові зобов'язання у сумі 25,5 млрд. грн. є: МБРР, ЄБРР, ЄІБ, Кредитна установа для відбудови, Північна екологічна фінансова корпорація [1]. Завдяки отриманим коштам в період з 2014 по 2021 роки Україні вдалося підвищити темпи зростання економіки, збільшити об'єм ВВП та провести ряд успішних реформ в сфері енергозбереження, розвитку міської інфраструктури, освіти, соціальної допомоги та медицини. Бенефіціаром міжнародної фінансової підтримки Україна є тривалий час, успішно виконуючи свої боргові зобов'язання і вимоги, що висувають МФО до використання позикового капіталу. Кризовий стан економіки, який намагається стабілізувати уряд країни в умовах військової агресії, дає

підстави розглядати в якості головного фактору впливу міжнародну фінансову підтримку [2].

Наведемо основні ключові аспекти ролі кредитів міжнародних фінансових організацій в Україні:

- фінансова підтримка - надаються кредити та фінансова допомога для покриття бюджетних дефіцитів, реформування соціальних програм, підтримки банківської системи і здійснення інших важливих проектів. Це допомагає зберегти стабільність фінансової системи та зменшити внутрішні та зовнішні економічні ризики.

- надання кредитів з виконанням певних умов та реформ - це може включати в себе заходи щодо підвищення ефективності управління, боротьби з корупцією, покращення умов для бізнесу, розвитку інфраструктури та інших сфери, технічну допомогу та консультації з реалізації реформ в різних галузях, включаючи фінансовий сектор, енергетику, освіту, охорону здоров'я тощо.

- залучення інвестицій - стимулювання залучення іноземних інвестицій в Україну, оскільки вони надають сигнал інвесторам про стабільність та перспективи країни.

- створення сприятливих умов для зростання - кредити допомагають Україні створити сприятливий клімат для економічного зростання, що сприяє створенню нових робочих місць та підвищенню життєвого рівня населення.

- кошти спрямовані на пом'якшення економічних наслідків війни.

З першого дня повномасштабного вторгнення Світовий банк мобілізував для України понад 925 млн. дол. США в рамках додатково схваленого пакету для екстреної підтримки бюджету України «Фінансування відновлення після надзвичайної економічної ситуації в Україні» (FREE Ukraine). Така підтримка направлена на надання громадянам України послуг, які мають критичне значення: виплату заробітної плати працівникам лікарень, пенсій людям похилого віку, виконання соціальних програм для уразливих верств населення. З цих коштів Уряд України отримав 350 млн. дол. США. Це фінансування є частиною пакету підтримки в розмірі 3 млрд. дол. США, запланованого для України в найближчі місяці. Світовий банк також створив трастовий фонд (MDTF - Multi-Donor Trust Fund), який є гнучким та безпечним механізмом передачі грантових ресурсів в Україну. Внески до нього вже надійшли від Данії (близько 20,5 млн. євро), Ісландії (близько 0,46 млн. євро), Латвії (близько 5 млн. євро), Литви (близько 5 млн. євро) та Великої Британії (близько 60 млн. євро). Світовий банк також працює над проектами допомоги сусіднім з Україною країнам для підтримки біженців [5].

ЄБРР схвалив проект «Війна з Україною – пакет стійкості ЄБРР», початковий розмір якого становить 2 млрд. євро, щоб задовольнити негайні потреби людей, які постраждали від війни, та, коли дозволяють умови, підтримати суттєву відбудову України. Пакет ЄБРР охоплює підтримку сфери енергетичної та ядерної безпеки, муніципальних послуг, освіти, ліквідності підприємств малого та середнього бізнесу в Україні та в сусідніх

країнах. ЄБРР декларує готовність взяти участь у програмі післявоєнної реконструкції України, відновленні функціонування бізнесу та життєво важливої інфраструктури, підтримці належного управління [4].

Ще одним важливим партнером упродовж існування незалежної держави й особливо в період воєнного стану є Міжнародний валютний фонд. Зокрема, у квітні 2022 року було ухвалено рішення про створення адміністративного рахунку для зарахування коштів у вигляді частки Спеціальних прав запозичень від країн-донорів на користь України. Усі залучені кошти з використанням цього рахунку мають спрямовуватись на підтримку фінансової стабільності України, покриття дефіциту платіжного балансу, задоволення бюджетних потреб та стабілізації економіки у формі грантів або кредитів (позик) країн-донорів [6]. В червні 2022 року через механізм адміністративного рахунку МВФ до держбюджету України надійшов 1 млрд. канадських доларів (еквівалент 773 млн. дол. США) від Канади. Залучення коштів відбулося відповідно до кредитного договору між Україною та Канадою, який передбачає термін погашення кредиту – 10 років під 1,69% річних. Про свої наміри надати Україні 1 млрд. євро через рахунок, який адмініструє МВФ, заявила Німеччина [2].

Однак важливо враховувати, що кредити міжнародних фінансових організацій також приносять з собою зобов'язання з відшкодування та виконання умов, що може створювати фінансовий тиск на бюджет України у майбутньому. Тому важливо ефективно управляти цими ресурсами та використовувати їх для досягнення сталого економічного розвитку. Специфіку негативного впливу міжнародного кредитування від МВФ на економіку України можна поділити на дві складові: помилки сторони виконання договору, тобто нашого Уряду якому надавалось право розпоряджатись коштами, а також прорахунки МВФ щодо структурних реформ для поліпшення економіки України [3].

Таким чином, можемо дійти висновку, що роль кредитів міжнародних фінансових організацій в сучасній економіці України є надзвичайно важливою. Вони не лише забезпечують фінансову підтримку та технічну допомогу країні, але й впливають на ключові аспекти її розвитку. За допомогою міжнародних кредитів наша держава може здійснювати необхідні реформи, створювати сприятливі умови для залучення інвестицій, підвищувати конкурентоспроможність та покращувати життєвий стандарт населення. Однак це також супроводжується виконанням умов та відповідальністю перед міжнародними кредиторами.

Для успішної співпраці з міжнародними фінансовими організаціями та максимізації користі для України, необхідно вдосконалювати механізми управління бюджетом та ефективно використовувати кредитні ресурси для досягнення стратегічних цілей розвитку країни. Співпраця із такими організаціями є важливою складовою економічного розвитку України і сприяє підвищенню її стабільності та конкурентоспроможності на міжнародному ринку.

Список використаних джерел

1. Про Державний бюджет України на 2022 рік : Закон України від 02.12.2021 р. № 1928-IX : станом на 31 берез. 2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1928-20#Text> (дата звернення: 27.09.2023)
2. Курносенко Л. Проблеми та особливості міжнародної фінансової підтримки України в умовах війни. *Public administration and regional development*. 2022. № 15. С. 255–274. URL: <https://doi.org/10.34132/pard2022.15.13> (дата звернення: 27.09.2023).
3. Расько А. В. Вплив міжнародного кредитування на економічний розвиток країн світу : робота на здобуття кваліфікаційного ступеня бакалавра : спец. 292 - міжнародні економічні відносини. 2022. 48 с.
4. BRD Sustainability and Livelihoods Package: European Bank for Reconstruction and Development. www.ebrd.com Retrieved from <https://www.ebrd.com/what-we-do/war-on-ukraine>
5. Україна отримала від ЄС 120 млн євро грантової допомоги. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: https://mof.gov.ua/uk/news/ukraina_otrimala_vid_ies_120 mln_ievro_grantovoi_dopomogi_-3396 (дата звернення: 27.09.2023).
6. IMF Rapid Lending Facility (RCF): International Monetary Fund of March 7, 2022. URL: <https://www.imf.org/en/About/Factsheets/Sheets/2016/08/02/21/08/Rapid-Credit-Facility> (дата звернення: 27.09.2023).

*Нечипоренко Аліна Володимирівна,
кандидат економічних наук,
доцент кафедри фінансів;
Київський університет імені Бориса Грінченка*

ІНСТРУМЕНТИ МОНЕТАРНОЇ ПОЛІТИКИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ

Монетарна політика країни має велике значення та відіграє важливу роль у забезпеченні внутрішньої та зовнішньої стабільності національної валюти. Особливо актуалізується питання застосування інструментів монетарної політики в умовах воєнного стану, адже це допомагає забезпечити стійкість фінансової системи, подолати інфляційний тиск, зберегти довіру до національної валюти й водночас забезпечити фінансування важливих оборонних потреб, що є надзвичайно важливими в умовах війни, зберігаючи певний економічний резерв для відновлення після закінчення воєнних дій.

З початку повномасштабного вторгнення РФ в Україну Національний банк працює над пошуком дієвих інструментів підтримки фінансової стійкості держави. Для оптимізації функціонування фінансового сектору